

Sdílení vyměřovacích základů manželů

Cílem je zajistit spravedlivý důchod pro oba manžele prostřednictvím společného sdílení vyměřovacího základu pro výpočet důchodu.

Způsob řešení:

- Zavést sdílení vyměřovacích základů pro výpočet důchodů mezi manželi, tj. rozdělit sloučený vyměřovací základ na půl mezi oba partnery.
- Zajištění administrace prostřednictvím každoročního záznamu nároků na společný důchod prostřednictvím evidenčních listů důchodového pojištění každého z manželů včetně uplatnění vyloučených dob, což umožní stabilní a přehledné řešení i v podmínkách současného nestabilního rodinného prostředí. K ukončení sdílení vyměřovacích základů by došlo například rozvodem nebo odchodem jednoho z manželů do důchodu. K započítání takto evidovaných společných vyměřovacích základů by došlo až v okamžiku podání žádosti o důchod při výpočtu výše důchodu.
- V rámci manželství by společné sociální pojištění vzniklo automaticky povinně tedy podobně jako společné jmění manželů. Analogicky s tímto institutem by mohlo být i právním úkonem alternativně zrušeno.

Pracovní tým zatím navrhuje uplatnit toto opatření pouze pro osoby žijící v manželství a registrovaném partnerství.

Podrobný popis řešení:

1. Vznik sdílení vyměřovacích základů pro výpočet automaticky vstupem do manželství s možností právního vyvázání. Zaměstnanec tuto skutečnost oznámí a doloží u zaměstnavatele.
2. Vyměřovací základy pro odvod pojistného zůstanou beze změny a zajištění odvodu pojistného bude fungovat samostatně stejně jako doposud.
3. Administrace evidence vyměřovacích základů bude probíhat stejným způsobem, jako doposud s tím, že evidenční listy důchodového pojištění budou doplněny o identifikaci partnera sdílejícího vyměřovací základ a počet měsíců sdílení v daném roce pro zjištění podílu sdílení v roce, kdy dojde ke změně.
4. K ukončení sdílení vyměřovacích základů dojde rozvodem nebo odchodem jednoho z partnerů do důchodu, nebo úmrtím jednoho z partnerů. K ukončení sdílení vyměřovacích základů může dojít i právním vyvázáním.
5. K započítání takto evidovaných společných vyměřovacích základů dojde až v okamžiku podání žádosti o důchod při výpočtu výše důchodu.
6. Návrh započítávání náhradních dob pojištění a vyloučených dob je patrný z následující tabulky.

Současný stav

Status osoby		Vyměřovací základ		Doba pojištění		Vyloučená doba	
1 osoba	2 osoba	1 osoba	2 osoba	1 osoba	2 osoba	1 osoba	2 osoba
pracující	pracující	VZ1	VZ2	pojištěná 100 %	pojištěná 100 %	-	-
pracující	nezaměstnaná	VZ1	-	pojištěná 100 %	náhradní 80 %	-	vyloučená
pracující	neaktivní - rodičovská dovolená	VZ1	-	pojištěná 100 %	náhradní 100 %	-	vyloučená
pracující	neaktivní - jiná (nepojištěná)	VZ1	-	pojištěná 100 %	-	-	-
nezaměstnaná	nezaměstnaná	-	-	náhradní 80 %	náhradní 80 %	vyloučená	vyloučená
nezaměstnaná	neaktivní - rodičovská dovolená	-	-	náhradní 80 %	náhradní 100 %	vyloučená	vyloučená
nezaměstnaná	neaktivní - jiná (nepojištěná)	-	-	náhradní 80 %	-	vyloučená	-
neaktivní - rodičovská dovolená	neaktivní - jiná (nepojištěná)	-	-	náhradní 100 %	-	vyloučená	-
neaktivní - jiná (nepojištěná)	neaktivní - jiná (nepojištěná)	-	-	-	-	-	-

Zadání - reforma společného pojištění

Status osoby		Vyměřovací základ		Doba pojištění		Vyloučená doba	
1 osoba	2 osoba	1 osoba	2 osoba	1 osoba	2 osoba	1 osoba	2 osoba
pracující	pracující	$(VZ1 + VZ2)/2$	$(VZ1 + VZ2)/2$	pojištěná 100 %	pojištěná 100 %	-	-
pracující	nezaměstnaná	VZ1	-	pojištěná 100 %	pojištěná 100 %	-	vyloučená
pracující	neaktivní - rodičovská dovolená	VZ1	-	pojištěná 100 %	pojištěná 100 %	-	vyloučená
pracující	neaktivní - jiná (nepojištěná)	$VZ1/2$	$VZ1/2$	pojištěná 100 %	pojištěná 100 %	-	-
nezaměstnaná	nezaměstnaná	-	-	náhradní 80 %	náhradní 80 %	vyloučená	vyloučená
nezaměstnaná	neaktivní - rodičovská dovolená	-	-	náhradní 100 %	náhradní 100 %	vyloučená	vyloučená
nezaměstnaná	neaktivní - jiná (nepojištěná)	-	-	náhradní 80 %	náhradní 80 %	vyloučená	-
neaktivní - rodičovská dovolená	neaktivní - jiná (nepojištěná)	-	-	náhradní 100 %	náhradní 100 %	vyloučená	-
neaktivní - jiná (nepojištěná)	neaktivní - jiná (nepojištěná)	-	-	-	-	-	-

Návrh předpokládá výše naznačenou formu modifikace již existujících procesů a informačních systémů na straně zaměstnavatelů i České správy sociálního pojištění.